

Sygn. akt VI K (...)

WYROK w trybie art. 335§ 2 k.p.k.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia (...) roku

Sąd Rejonowy w R. VI Wydział Karny

Przewodniczący SSR Dominika Hrehorowska

Protokolant sekretarz sądowy Iwona Maciąg-Głąbica

w obecności Prokuratora - -----

po rozpoznaniu dnia (...) roku sprawy

K. N., syna B. i E. z domu Ż.,

Urodzonego (...) w R.,

oskarżonego o to, że:

w okresie (...) roku w R., uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego sygn. akt (...) i (...), obowiązku opieki poprzez nielożenie na utrzymanie swojej córki W. N. przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1 kk

1. uznaje oskarżonego K. N. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu tj. przestępstw z art. 209 § 1 kk i za to na mocy art. 209 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu skazuje go na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na mocy art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;
3. na mocy art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego dziecka;
4. na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, którymi obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI K (...)

UZASADNIENIE

B. N. i K. N. byli małżeństwem od 1992 r. do 2015 r. Z ich związku urodziło się troje dzieci: A. ur. (...), D. ur. (...) i W. ur. (...) W maju 2011 r. oskarżony K. N. opuścił rodzinę i zamieszkał u swojej matki, do tego czasu prowadził natomiast z żoną i dziećmi wspólne gospodarstwo domowe. Po wyprowadzce nie utrzymywał z nimi kontaktu ani też nie interesował się ich sytuacją materialną, nie łożył na ich utrzymanie.

Z uwagi na niewywiązywanie się przez oskarżonego z ciężącego na nim obowiązku łożenia na potrzeby córek D. i W. N., dnia 19 września 2011 r. Sąd Rejonowy w R. wyrokiem w sprawie o sygn. (...) zasądził od niego na ich rzecz alimenty w kwotach odpowiednio 300 zł i 250 zł, a także alimenty na rzecz B. N. w kwocie 400 zł płatne z góry do dnia 10-

go każdego miesiąca poczynając od dnia 1 czerwca 2011 r. Alimenty na rzecz córki W. zostały następnie podwyższone orzeczeniem Sądu Rejonowego w R. z dnia (...) o sygn. (...) do kwoty 400 zł.

Postępowanie egzekucyjne wszczęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. G. C. dnia 03.10.2011 r. na podstawie ww. tytułów wykonawczych obejmujących świadczenia na rzecz W. N. reprezentowanej przez matkę B. N. poczynawszy od lutego 2014 r. do października 2014 r. było całkowicie bezskuteczne. Oskarżony nie wywiązywał się w tym okresie także w żaden inny sposób ze swego obowiązkułożenia na rzecz córki W., w wyniku czego naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W konsekwencji opiekująca się nią matka B. N. zmuszona była korzystać z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w celu ich zapewnienia.

Od listopada 2014 r. egzekucja należności na rzecz córki oskarżonego znów stała się skuteczna z uwagi na podjęcie przez niego stałego zatrudnienia. Od czasu rozwodu z matką pokrzywdzonej w styczniu 2015 r. utrzymuje on z W. N. regularny kontakt i łoży na jej utrzymanie.

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. z dnia (...) r. materiały postępowania w sprawie o przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione na szkodę D. N. i B. N. zostały wyłączone do odrębnego prowadzenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie: częściowych wyjaśnień oskarżonego K. N. (k.64-65), zeznań świadka B. N. (k.33-34), zeznań świadka A. N. (k.39-40), zeznań świadka D. N. (k.49-51), zawiadomień MOPS w R. wraz z załącznikami (k.1-27), pism MOPS (k.57-61, 69-75), odpisów aktu urodzenia (k.42, 43), pism Komornika Sądowego wraz z załącznikami (k.44-47), pisma ZUS w R. (k.48), pisma PUP w R. (k.56), odpisu wyroku (...) (k.68), danych o karalności (k.77), danych osobopoznawczych (k.78).

Oskarżony przyznał się do zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, iż okresie objętym zarzutem, utrzymywał się z prac dorywczych, w związku z czym jego sytuacja materialna była trudna i nie był w stanie łożyć na utrzymanie dzieci. Dodał, że obecnie, od stycznia 2015 r. utrzymuje z nimi regularny kontakt, w tym zabiera córkę W. do siebie, a byłej żonie przekazuje pieniądze.

Wyjaśnienia te korespondowały w znacznej mierze z zeznaniami świadków – córek oskarżonego A. i D. oraz byłej żony B. N.. Zeznania wspomnianych osób były ze sobą zbieżne odnośnie do okresu od kiedy oskarżony wyprowadził się z domu i zaprzestał dobrowolnego łożenia na utrzymanie rodziny, tj. poczynawszy od maja 2011 r., szczegółów dotyczących ustalenia obowiązku alimentacyjnego przez Sąd oraz tego, że aż do stycznia 2015 r. nie dbał on o kontakty z rodziną. Ponieważ A. i D. N. po uzyskaniu pełnoletniości usamodzielniały się i opuściły mieszkanie matki, w którym ta pozostała wraz z ich siostrą W., najbardziej przydatne dla ustalenia okoliczności stanu faktycznego i najpełniejsze okazały się zeznania B. N.. Choć była ona osobą najbliższą dla oskarżonego, a obecnie jest z nim rozwiedziona, Sąd nie dopatrzył się w jej zeznaniach jakiegokolwiek przejawu czysto subiektywnej niechęci względem byłego męża, która mogłaby wpłynąć negatywnie na walor wiarygodności jej zeznań.

Sąd uznał zresztą zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie członków rodziny oskarżonego za w całości szczerze i przekonujące, gdyż pokrywały się w istocie z wyjaśnieniami samego oskarżonego, w tym co do przyznanego przez niego faktu, iż w okresie objętym zarzutem nie łożył on na utrzymanie córki W., zaś cały ciężar w tej mierze spoczywał niemal wyłącznie na jej matce B. N.. W takiej też części Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, odmiennie natomiast oceniając powody, dla których swojego obowiązku nie dopełnił. Nie ulega bowiem, wątpliwości, że podejmował on prace dorywcze i otrzymywał z nich dochód, co sam zresztą oświadczył. Nie poczuwał się jednak do tego aby wspomóc wtedy finansowo córkę i opiekującą się nią byłą żonę w jakikolwiek wymierny sposób. Twierdzenia oskarżonego, iż jego ówczesna sytuacja finansowa uniemożliwiała mu łożenie na potrzeby córki jawi się zatem w ocenie Sądu jedynie jako wyraz przyjętej przez niego linii obrony, co jest wymowne tym bardziej, iż jak sam przyznał w ogóle nie widywał się w tym czasie z rodziną, a zatem jak można zasadnie wnioskować nie był zainteresowany utrzymywaniem z nią jakichkolwiek kontaktów. Jak natomiast przekonująco podała świadek B. N. dopiero po jej rozwodzie z oskarżonym w styczniu 2015 r. zaczął on dbać o regularne kontakty z pokrzywdzoną.

Dla ustalenia czasokresu popełnionego przez oskarżonego czynu, oprócz zeznań wspomnianych osób, Sąd oparł się także na komputerowym wydruku karty rozliczeniowej oskarżonego zawierającej wykaz wyegzekwowanych od niego przez komornika należności (k.47) wskazujący, iż egzekucja świadczeń w okresie od lutego 2014 r. do października 2014 r. była całkowicie bezskuteczna.

Sąd uznał także za w całości wiarygodne dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy. W szczególności dokumentacja z MOPS, dokumentacja przedłożona przez komornika, jak również pisma poszczególnych instytucji uprawnionych do ich wystawienia umożliwiły dokonanie wyczerpujących ustaleń faktycznych w sprawie i potwierdzenie w pełni zasadności stawianego oskarżonemu zarzutu.

W rezultacie poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych i dokonanej przez Sąd oceny materiału dowodowego Sąd uznał oskarżonego K. N. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, to jest tego, że w okresie (...) roku w R., uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego sygn. akt (...) i (...), obowiązku opieki poprzez niełożenie na utrzymanie swojej córki W. N. przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, to jest przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

Sąd podzielił przyjętą przez oskarżyciela publicznego kwalifikację prawną czynu oskarżonego. K. N. zrealizował bowiem wszystkie ustawowe znamiona przestępstwa z art. 209 § 1 kk. Ciężył na nim z mocy orzeczenia sądowego obowiązek łożenia na rzecz córki W. N., przy tym w okresie objętym zarzutem posiadał zawód, był zdrowy i zdolny do podjęcia pracy zarobkowej. Uporczywie uchylanie się, o jakim mowa w art. 209 § 1 k.k. zachodzi natomiast – jak stwierdza SN – wtedy, gdy sprawca mając obiektywną możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego nie dopełnia go ze złej woli, przy czym jest to postępowanie długotrwałe (np. wstrzymanie się z zapłatą kolejnych rat alimentacyjnych co najmniej przez 3 miesiące lub płacenie ich nieregularnie albo w kwotach znacznie niższych od należnych) nacechowane chęcią postawienia na swoim (OSNKW 86/1976). W okresie objętym zarzutem oskarżony był w stanie spełniać ciężący na nim obowiązek czemu jednak z własnej winy nie sprostał.

Zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych oznacza z kolei dostarczanie środków koniecznych nie tylko do utrzymania się, ale również do uzyskania niezbędnego wykształcenia i korzystania z dóbr kulturalnych (OSNKW 86/1976), przy czym fakt zaspokojenia tych potrzeb kosztem znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby nie wyłącza znamion przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. Ujawniona w toku postępowania dowodowego trudna sytuacja materialna pokrzywdzonej prowadzi wprost do wniosku, że w wyniku postępowania oskarżonego uprawniona została narażona na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Do aktu oskarżenia Prokurator dołączył wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionej z oskarżonym kary bez przeprowadzenia rozprawy. Prokurator wnioskował o wymierzenie wobec oskarżonego K. N. na podstawie art. 209 § 1 k.k. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 2 lata, zobowiązanie do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego dziecka oraz zwolnienie z ponoszenia wydatków i opłat.

Sąd uznał, że spełnione zostały przesłanki do uwzględnienia wniosku, gdyż zaistnienie czynu, sprawstwo oskarżonego oraz jego wina, a także okoliczności popełnienia zarzucanego mu przestępstwa nie budziły wątpliwości, zaś jego postawa wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. W związku z powyższym na posiedzeniu w dniu (...) r. wydano wyrok w trybie art. 335 k.p.k.

W niniejszej sprawie w chwili orzekania obowiązywała ustawa karna inna niż w czasie popełnienia przestępstwa w związku z czym Sąd zgodnie z treścią art. 4 § 1 k.k. był zobligowany rozważyć które brzmienie kodeksu karnego jest względniejsze dla oskarżonego. Sąd przyjął, iż względniejszy dla oskarżonego był kodeks karny w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu tj. w brzmieniu przed nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396) zmieniającą ustawę Kodeks karny z dn. 1.07.2015 r.

Obecnie zgodnie z art. 72 § 1 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396) zawieszając wykonanie kary Sąd zobowiązuje skazanego do wykonania jednego z obowiązków określonych w tym przepisie, a więc jest to obligatoryjne orzeczenie, a jedynie jeżeli Sąd równocześnie orzeka środek karny to fakultatywne. Zmianie uległa także treść art. 69 k.k. ograniczająca możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary do kary orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku oraz do sprawcy, który w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności. Są to zatem rozwiązania zaostrzające represję karną wobec skazanego. Nadto w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy, Sąd wziął także pod uwagę zmianę polityki karnej polegającą na wprowadzeniu prymatu kar wolnościowych po 1 lipca 2015 r. Natomiast w ocenie Sądu za bardziej adekwatną do wagi popełnionego czynu, a jednocześnie warunków osobistych sprawcy należy uznać karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania albowiem kara ograniczenia wolności polegająca na potrąceniu części wynagrodzenia czy też kara grzywny nie byłyby właściwe wobec sytuacji materialnej w jakiej się obecnie znajduje z uwagi na zaległości wynikające z obowiązku alimentacyjnego, który nadto nadal nad nim obecnie ciąży.

Przy analizowaniu stopnia społecznej szkodliwości czynu, stanowiącego element winy Sąd stosował dyrektywy art. 115 § 2 k.k. bacząc w szczególności na rodzaj i charakter naruszonych dóbr, sposób i okoliczności popełnienia czynów, motywację sprawcy, jak również postać zamiaru. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu, Sąd wzięwszy pod uwagę naganne zachowanie oskarżonego określił go jako znaczny. Zważyć, bowiem należy, iż oskarżony zachowaniem swoim godził bezpośrednio w zabezpieczenie materialnych podstaw egzystencji najbliższej mu osoby.

Oceniając stopień winy oskarżonego, Sąd wziął pod uwagę fakt, iż jest on dorosły, w chwili czynu miał w pełni zachowaną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swym postępowaniem i nie znajdował się w sytuacji, która uniemożliwiałaby lub ograniczała zachowanie odpowiadające porządkowi prawnemu. Brak jest jakichkolwiek okoliczności wyłączających winę oskarżonego.

Sąd przychylił się do wymiaru kary uzgodnionego między oskarżonym a Prokuratorem, albowiem kara pozbawienia wolności w ustalonym wymiarze jawi się jako jedyna adekwatna do wagi przypisanego mu czynu. Tym samym uwzględniając cele zapobiegawczo-wychowawcze kary oraz cele kary w zakresie społecznego oddziaływania wyroku - Sąd uznał - że właściwą do stopnia zawinienia oskarżonego oraz proporcjonalną do rodzaju popełnionego przestępstwa będzie dla niego kara w wymiarze 3 miesięcy pozbawienia wolności. Wymierzając oskarżonemu karę pozbawienia wolności Sąd uwzględnił wszystkie okoliczności wskazane w art. 53 k.k. Na wymiar kary za popełniony przez danego oskarżonego czyn wpłynął zarówno stopień zawinienia, stopień ujemnej zawartości bezprawia, jak również charakter osobowości sprawcy i jego indywidualne cechy psychiczne. Na jego korzyść Sąd poczytał jego przyznanie się do winy oraz uprzednią niekaralność. Sąd wziął pod uwagę również cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie kara powinna osiągnąć wobec niego. Wymierzając oskarżonemu karę Sąd dążył do wzbudzenia w nim przekonania, że negatywne skutki popełniania przestępstw przekraczają płynące z tego korzyści. W ocenie Sądu, jedynie kara w powyższej postaci może sprawić, że w przyszłości oskarżony będzie przestrzegał obowiązującego porządku prawnego i nie naruszy go więcej. Wymierzona kara czyni również zadość wymaganiom prewencji ogólnej, albowiem dąży do wzbudzenia u innych osób przekonania, iż brak poszanowania dla obowiązującego prawa rodzi szereg niekorzystnych konsekwencji, sprawca z kolei musi ponieść surowe tego skutki.

Sąd podzielił również ustalenia wniosków co do zasadności wymierzenia uzgodnionej kary pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres 2 lat próby, gdyż jest on osobą wcześniej niekaraną, a jego obecna pozytywna postawa względem córki, jak i obowiązku łżenia na jej rzecz daje pozytywną prognozę, że cele kary zostaną spełnione mimo jej zawieszenia.

Sąd zawarł przy tym w wyroku także rozstrzygnięcie o nałożeniu na oskarżonego obowiązku stosownie do regulacji art. 72 § 1 pkt 3 k.k., tj. wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie małoletniego dziecka – W. N.. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż faktyczna realizacja powyższego obowiązku będzie rzutowała na ogólną ocenę

postawy oskarżonego w okresie próby, jak również pozwoli na zweryfikowanie przyjętej prognozy kryminologicznej przyjętej w dniu wydania wyroku w sprawie.

Ponadto Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów procesu uznając, iż w sytuacji w jakiej się obecnie znajduje, tj. wobec ciężących na nim obowiązków i zaległości alimentacyjnych stanowiłyby one dla niego zbyt duże obciążenie.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.